

NAZIV ŠKOLE : OSNOVNA ŠKOLA VLADIMIR PAVLOVIĆ U ČAPLJINI

RAZRED : IX

DATUM : 25.03.2020

NAZIV JEDINICE : ORGANI ZA GLAS

ARTIKULACIJA SATA

UVODNI DIO :

Prisjetiti se načina komunikacije ljudske vrste od njenog postanka. Čovjek je jedina vrsta na Zemlji za koju je karakteristično sporazumjevanje uporabom govora. Za stvaranje i oblikovanje govora zaduženi su organi za glas.

GLAVNI DIO :

Grkljan je dio dišnog sustava, ali se u njemu nalaze i glasnice (elastični nabori sluznice grkljana) . Stezanjem i opuštanjem mišića (koji su pod nadzorom središta za govor) glasnice se međusobno primiču ili odmiču. Kad dišemo one su razmaknute, a za vrijeme govora su primaknute.

Što je glas i kako nastaje ?

Glas je najmanje jezična jedinica, a znak kojim se obilježava je slovo.

Nastajanje glasa – zrak koji izlazi iz pluća tijekom izdisaja prolazi kroz uski otvor između primaknutih glasnica te uzrokuje njihovo titranje pri čemu nastaje glas. Nastali glas prolazi kroz ždrijelo te se usmjerava u usta ili nos gdje se oblikuje govor. U oblikovanju govora sudjeluju : usne, jezik, zubi te usna i nosna šupljina. Jačina glasa ovisi o snazi i zračne struje koja se potiskuje koja se potiskuje u grkljan a visina ovisi i duljini glasnica. Tako muškarci veći grkljan i dulje glasnice koje sporije titraju pa imaju dublji glas, dok žene imaju kraće glasnice koje brže titraju te one imaju viši glas. Kako se naziva promjena glasa kod dječaka u pubertetu ? Osim po jačini i visini glas razlikujemo i po boji. Boja glasa ovisi o načinu na koji zrak prolazi kroz usnu i nosnu šupljinu, pa često možemo prepoznati po glasu a da ih ne vidimo. Kod izgovaranja glasova i stvaranja govora može doći i do različitih poremećaja.

Poremećaji glasa i govora su :

- Promuklost – promjene na glasnicama (preglasan govor ili konzumiranje previše hladnih pića)
- Mucanje – prekidanje normalnog toka govora čestim ponavljanjem riječi, zastajanje u izgovoru te nemogućnost da se započne govor
- Tepanje – nepravilno izgovaranje pojedinih riječi

Uz pravovremenu pomoć logopeda navedeni poremećaji mogu se ispraviti. Teži poremećaji su :

- Nijemost – nemogućnost govora (teško oštećenje glasnica, središta za govor ili živca koji provodi živčani impuls)
- Gluhonijemost – gluhost – nemogućnost učenja govora iako nema poremećaja u organu za glas

Za zdravlje glasa dišnog sustava potrebno je boraviti što više na svježem glasu, izbjegavati pušenje te hladna i gazirana pića.

ZAVRŠNI DIO :

Na osnovu plana ploče odgovoriti na pitanja, a u mogućnosti pogledati link organi za disanje i glas.

PLAN PLOČE :

ORGANI ZA GLAS

Glas – najmanja jezična jedinica

Organi za glas :

- Grkljan
- Glasnice (elastični nabori sluznice grkljana)

Govor : Zrak iz pluća – titranje glasnica – **glas** – oblikovanje – usne, zubi, nosna i usna šupljina – **govor**

Jačina glasa – jačina strujanja zraka

Visina glasa – duljina glasnica

Boja glasa – način prolaska zraka kroz nosnu i usnu šupljinu

POREMEĆAJI GLASA I GOVORA

- Promuklost – promjene na glasnicama
- Mucanje – često ponavljanje riječi, zastajanje u izgovoru i nemogućnost započinjanja govora
- Tepanje – nepravilno izgovaranje pojedinih riječi
- Nijemost – teško oštećenje glasnica, središta za govor i živca koji provodi živčani impuls
- Gluhonijemost – gluho dijete, nemogućost učenja govora

Logoped - su stručnjaci osposobljeni za rad na prevenciji, tretmanu poremećaja ljudske komunikacije, a što podrazumijeva poremećaje jezika, govora i glasa.